

LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA I EL SECTOR PRIVAT.

INVESTIGACIÓ. BALANÇ DE 1995

Ana Cortés

Un dels propòsits finals de la política científica i tecnològica, en general, consisteix a millorar la competitivitat de les empreses, principalment de les PIME. Per a això és necessari potenciar el flux de coneixements entre els sectors productiu i científic. La transcendència de la investigació universitària, amb una evident necessitat de recursos externs, cobra en l'actualitat una major rellevància, com ho acredita l'increment de la contractació amb organismes públics i privats sota l'empareda de l'article 11 de la Llei de Reforma Universitària i la potenciació de la participació en convocatòries públiques de programes de R+D.

L'anàlisi que fem tot seguit no pretén estudiar en profunditat la potencialitat de la UVEG en les diferents àrees científiques, atés que no s'han considerat indicadors com ara patents, tesis doctorals o publicacions. Allò que volem és donar una mostra de l'activitat investigadora de la Universitat de València contractada per les empreses del sector privat. Açò ens portarà a plantejar algunes qüestions per a la reflexió al voltant de les relacions universitat-empresa. Per a

això, prenem com a base els contractes firmats al llarg de 1995, el finançament extern dels projectes de R+D de la UVEG en la darrera Memòria d'Investigació de l'any 94 (quadres 1 i 2) i les característiques del sistema productiu a la Comunitat Valenciana.

En general, el rumb de la investigació en les universitats espanyoles encara és determinat pels fons públics. Caldrà que passen alguns anys fins que els efectes de les darreres tendències de la política científica i tecnològica equilibren aquest balanç.

No obstant això, al llarg del 1995 la UVEG ha firmat 78 contractes amb les 55 empreses que figuren en el quadre 3 i que han acreditat l'apropiabilitat de l'activitat investigadora d'aquesta universitat. No oblidem que l'empresa s'apropa a la universitat a la recerca d'especialistes, d'una banda, i de tecnologia, d'una altra, entesa aquesta com "el conjunt de coneixements, experiències, informació, mètodes, procediments i capacitats pràctiques que poden ser utilitzats de forma sistemàtica per a la producció, gestió i comercialització de béns i serveis".

Si agrupem aquestes empreses per camps d'activitat (quadres 4a i 4b), podem observar que la "tecnologia" (segons la definició anterior) desenvolupada a la Universitat de València ha estat majoritàriament assumida, segons el nombre d'empreses, pels sectors farmacèutic, terciari i mediambiental (en l'àmbit de la contaminació, principalment). Tots aquests pertanyen al sector de demanda forta. Són seguits per l'electrònic, l'alimentari i el de transports (demanda mitjana i forta). En un tercer grup apareixen l'energia, l'òptica, l'esport, l'electromedicina, la ceràmica, el joguet, la química i el moble (demanda dèbil, llevat del sector químic), amb un o dos contractes per àrea.

Respecte de les inversions realitzades, comprovem que la més elevada correspon al sector mediambiental (MA), seguit del farmacèutic. El cost més alt per projecte pertany al MA i el més baix al sector terciari, tot guardant una equiparable relació Nombre de Contractes/Milions de Pta els sectors farmacèutic i electrònic.

A la vista de les esporàdiques contractacions amb la indústria tradicional valenciana (moble, joguet, calçat, tèxtil, etc.), ens preguntem: això és a causa que aquests

(QUADRE 2) INVESTIGACIÓ CONTRACTADA. LLISTAT D'EMPRESSES (1995)

• ABASTECIMIENTO DE AGUAS, S.A.	• CAYRO, S.L.	• SEBASTIAN VICENTE, S.L.
• IBM	• CONSOMAR, S.A.	• FORD ESPANA, S.A.
• ACG ZARAGOZA, S.L.	• LABORATORIOS ALMIRALL, S.A.	• SHERING PLOUGH, S.A.
• ICOSA	• COPA AMERICA 95	• FRUDEAGRO S.A.
• ANALISIS MATERIALES Y SERVICIOS, S.L.	• DESAFIO ESPANOL, S.A.	• SOCIEDAD ESTATAL DE ESTIBA Y DESESTIBA (PTO. SAGUNTO)
• IDESA CONSULTING	• LABORATORIOS CALDERON	• FUNDACION MT.D
• BANCAJA	• CREACION & CO., S.L.	• TAULELL, S.A.
• INCLAM, S.A.	• LABORATORIOS DR. ESTEVE, S.A.	• FUNDACION DE ESTUDIOS E INICIATIVAS SOCIOLABORALES
• BIOSENSORES, S.L.	• DIAZ MARQUES, S.L.	• TARAZON, S.L.
• INMERCIO, S.C.	• LOKIMICA, S.A.	• G.H. ELIN INTERNACIONAL, S.A.
• BMW IBERICA, S.A.	• DURVIZ, S.L.	• TERAPION
• INTERGRUPACION DE FALLAS DE VALENCIA	• MAICERIAS ESPANOLAS, S.A.	• GEP
• BOHERINGER MANHEIM, S.A.	• DT&DT MEDICAL	• TM CONSULT, S.A.
• IZASA DISTRIBUCIONES TECNICAS, S.A.	• MULTIOZONO,	• GLAXO, S.A.
• BRAS DEL PORT, S.A.	• ESSILOR ESPANA, S.A.	• UNELCO
• JUNTA PRIV. DE LA ASOESPANOLA CONTRA EL CANCER	• ON CAMPUS TECHNOLOGY, S.A.	• GRUPO PRODESFARMA
• CAJA RURAL CREDICOOP.	• ETRASA	• WHITEFARM, S.L.
• JUEGOS Y JUGUETES	• PROCIVITAS, S.L.	• GUINAMA, S.A.
	• EUROPEAN INVESTMENT CONSULTING, S.L.	• VILLARAN QUIMICA, S.A.
		• IBERDROLA

sectors pertanyen als anomenats sectors de demanda dèbil? o vol dir que l'activitat investigadora de la UVEG no coincideix amb els interessos del teixit industrial característic de la Comunitat Valenciana? Açò no sembla ser així si observem la potencialitat interdisciplinària de la nostra Institució (quadre 2). Aleshores, és a causa d'una deficiència en el procés de difusió de la nostra producció tecnològica? És aquesta deficiència imputable a una insuficient motivació dels grups d'investigació, per haver-se considerat tradicionalment una operació posterior? És corregible mitjançant l'adopció de mesures de política científica? O potser a un desconeixement de la realitat productiva?, o és a causa de totes dues causes? Això ens porta a preguntar-nos de quina forma està influïent en aquest procés el paper dels instituts tecnològics, l'existència dels quals hauria d'afavorir i facilitar la canalització de les demandes de les empreses del seu sector cap a la investigació pública, tot ajudant d'aquesta forma a equilibrar la limitada correlació en la definició de les línies d'investigació amb les demandes de l'estructura socioeconòmica.

La nostra comunitat autònoma es troba en el vuitè lloc per percentatge de despeses en R+D a Espanya respecte al valor afegit, darrere de Madrid, Catalunya, el País Basc, Navarra, Aragó, Andalusia i Castella i Lleó (segons l'estadística en activitats de R+D de l'INE per a 1993). Segons les mateixes fonts, és l'enginyeria i tecnologia el camp en què més inverteixen les empreses a Espanya, a molta distància de les ciències naturals i les ciències mèdiques. Això, juntament amb la inexistència de departaments de R+D en les nostres empreses, no sols en les PIME sinó també en grans empreses de la CV, ens condueix, sense pretendre entrar en profunditat en el tema, als possibles orígens de les deficiències en la interconnexió del sistema Ciència-Tecnologia-Indústria.

Com a conseqüència de tot això podem concloure que la UVEG es troba en el camí correcte, si bé hauria de potenciar les seues relacions amb les empreses de fora de la nostra Comunitat, pràcticament inexistents en la relació d'empreses del quadre 3, llevat, per raons òbvies, de les del sector farmacèutic. Així mateix, l'elevada activitat d'investigació de la UVEG en la branca de químiques i de la salut (llevat del sector farmacèutic) no es correspon amb el nombre de contractes subscrits amb empreses d'aquests sectors, i cal potenciar, doncs, la difusió dels nostres resultats d'investigació en aquests àmbits. Finalment, hauríem d'incrementar la col·laboració amb les associacions d'investigació (instituts tecnològics) per, a través d'un millor coneixement de la demanda, plantejar la introducció de noves línies d'investigació.

